

Contemporary Conundrums

1 תלמוד בבלי מסכת עירובין דף סט עמוד א

מומר בגילוי פנים אינו יכול לבטל רשות... אמר רב הונא: איזהו ישראל מומר - זה המחלל שבתות בפרהסיא.

2 רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה טו

השבת ועבודה זרה כל אחת משתיהן שקולה כנגד שאר כל מצות התורה, והשבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם, לפיכך כל העובר על שאר המצות הרי הוא בכלל רשעי ישראל, אבל מחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד עבודה זרה ושניהם כגוים לכל דבריהם....

3 רש"י מסכת חולין דף ה עמוד א

האי תנא חמירא ליה שבת כעבודת כוכבים דהעובד עבודת כוכבים כופר בהקב"ה והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שבת הקב"ה במעשה בראשית.

4 שולחן ערוך יורה דעה סימן ב סעיף ה

מומר להכעיס, אפי' לדבר אחד, או שהוא מומר לעבודת כוכבים או לחלל שבת בפרהסיא, או שהוא מומר לכל התורה, אפילו חוץ משתים אלו, דינו כעובד כוכבים.

5 משנה ברורה ס' קכ"ו ס"ב

דע דמוכח לכו"ע דאם אנו יודעין שהוא כופר בתחיית המתים או אינו מאמין בגאולה העתידה וכ"ש אם אינו מאמין בתורה מן השמים או בגמול ועונש לכו"ע אפיקורוס גמור הוא ואסור להניחו להיות ש"ץ ואם עמד בחזקה אין עונין אמן אחריו.

6 תלמוד בבלי מסכת שבת דף סח עמוד א

רב ושמואל דאמרי תרוייהו: מתניתין בתינוק שנשבה לבין הנכרים, וגר שנתגייר לבין הנכרים.

7 רש"י שם

בתינוק שנשבה - ולא ידע שבת מעולם

8 שו"ת בנין ציון החדשות סימן כג

פסקים שלא להלכה למעשה. ב"ה אלטאנא יום ד' כ"ט מרחשון תרכ"א לפ"ק. לידידי מחותני הרב המופ' מו"ה שמריהו צוקערמאן נ"י.

והנה עד כה דברנו מעיקר הדין איך לדון מחלל שבת בפרהסיא אבל לפושעי ישראל שבזמנינו לא ידענא מה אדון בהם אחר שבעו"ה פשתה הבהרת לרוב עד שברובם חלול שבת נעשה כהיתר אם לא יש להם דין אומר מותר שרק קרוב למזיד הוא ויש בהם שמתפללים תפילת שבת ומקדשים קידוש היום ואח"כ מחללים שבת במלאכות דאורייתא ודרבנן והרי מחלל שבת נחשב כמומר בלבד מפני שהכופר בשבת כופר בבריאה ובבורא וזה מודה ע"י תפילה וקידוש ומה גם בבניהם אשר קמו תחתיהן אשר לא ידעו ולא שמעו דיני שבת שדומין ממש לצדוקין דלא נחשבו כמומרים אעפ"י שמחללין שבת מפני שמעשה אבותיהן בידיהם והם כתינוק שנשבה לבין עובדי כוכבים כמבואר (סי' שפ"ה) וכ"כ גם המבי"ט (סי' ל"ז) ואפשר נמי דצדוקין שלא הורגלו בתוך ישראל ולא ידעו לעיקרי הדת ואינם מעיזין פניהם נגד חכמי הדור לא חשבי מזידין וכו' יע"ש

9 שו"ת מלמד להועיל חלק א (או"ח) סימן כט

שאלה: במנין שלנו יש אחד או שנים שמחללים שבת בפרהסיא לא לבד במלאכתם כי אם גם עושים מוגמר, ואפילו קידוש והבדלה אינם עושים, אי שרו לצרפם למנין.

מה שכתוב ג"כ בשו"ת בנין ציון החדשות סי' כ"ג שמחללי שבת בזמנינו נחשבים קצת כתינוק שנשבה לבין הנכרים, מפני שבעו"ה רוב ישראל בארצנו מחללי שבת הם, ואין דעתם בזה לכפור בעיקרי אמונתנו עיי"ש, וכן הגיד לי הרב מו"ה משולם זלמן הכהן ז"ל בשם הגאון בעל שואל ומשיב שכתב שהאנשים מאמעריקא אינם נפסלים ע"י חילול שבת שלהם מפני שהם

10 חזון איש יו"ד ס"א סק"ו

ותינוק שנשבה בין העכו"ם דינו כישראל ושחיטתו מותרת שהוא בחזקת שאם יודיעוהו וישתדלו עמו כשיעור ההשתדלות שהוא ראוי לשוב לא יזיד לבלתי שב, אמנם אחר שהשתדלו עמו והוא מזיד וממאן לשוב דינו כמומר....

11 שו"ת היכל יצחק או"ח סימן מב

שבדורות האחרונים שפרץ חילול שבת ונשתכח חומר האיסור מהמונים, כבר צידד הגאון בנין ציון ז"ל [סימן כ"ג], שאין להמחללים דין מחלל שבת בפרהסיא שהוא כעכו"ם, ובפרט בימינו כשזרמי הכפירה מרעילים את האויר, יש להתיחס למחללים במדה ידועה כאל חולים שנשמתם מחמת שפגעו בהם החידקים של הכפירה שבאה מן החוץ ומחריבה כל חלקה טובה בישראל והורסת גם את יסודי התרבות האנושית האמיתית בדרך כלל. ה' ירחם על נשמותינו ויערה עלינו מהרה רוח טהרה.

12 קובץ מאמרים 'שיבוש בדעות'

ושמעתי בשם כ' מו"ר הגר"ח הלוי שצ"ל מבריסק בדעת הרמב"ם, כי בכפירה לא שייך שוגג דהא מ"מ אינו מאמין וא"א להיות בכלל ישראל בלא אמונה. ואומרים בשמו 'דער וואס איז נעביך אאפיקורוס איז איוך אאפיקורוס'

13 רמב"ם הלכות ממרים פרק ג הלכה ג

במה דברים אמורים באיש שכפר בתורה שבעל פה במחשבתו ובדברים שנראו לו, והלך אחר דעתו הקלה ואחר שרירות לבו וכופר בתורה שבעל פה תחילה כצדוק ובייתוס וכן כל התועים אחריו, אבל בני התועים האלה ובני בניהם שהדיחו אותם אבותם ונולדו בין הקראים וגדלו אותם על דעתם, הרי הוא כתינוק שנשבה ביניהם וגדלוהו ואינו זרץ לאחוז בדרכי המצות שהרי הוא כאנוס ואע"פ ששמע אח"כ [שהוא יהודי וראה היהודים ודתם הרי הוא כאנוס שהרי גדלוהו על טעותם] כך אלו שאמרנו האוחזים בדרכי אבותם הקראים שטעו, לפיכך ראוי להחזירן בתשובה ולמשכם בדברי שלום עד שיחזרו לאיתן התורה.

14 שו"ת מנחת אלעזר ח"א ס' ע"ד

כּוּוּ טַהֲרֵי אֵלֶיךָ כִּזְבֵּן הַחֲמוּנִים . וְרַחֲמֵי לְעוֹרֵךְ וּלְהַדְיָעֵךְ
עַל מַהֲטָרְחֵי צְטוּרֵי צִנִּין לִיּוֹן הַמְדַקְדָּקִים לְהַגְמֵרֵי
עַנְלִינְגֵר ז"ל (ס' ב"ג) מִלְחָמָה דְתַנּוּס קָא חֲזִינָא

א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> [1] עמוד מס 179 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

Contemporary Conundrums

חכמי הדור לא חשׁיבי מדין עכׁתׁד. וחמכי על
מׁשׁ דהמחלל טצח נחטצ כמוור רק מפכי טהכופר
טצצח כופר צצריאה וצצורח מטאׁכ זס לזודה עׁי
חפלה וקידוש אף טמחללו אחׁכ צזון עכׁד. חס לא
מיחוויר דסח טׁס ערוך כוח צחולין (סׁ עׁיח) עׁי
צפירטׁי דחאי חנח חוויר לׁי טצצח כעׁי מטוס דהמחלל
טצצח כופר צומטׁי חׁי טלח טצצח סקצׁים צומטׁס
צרחטׁי עׁי וחׁכ כטמחלל צמלחכס צחיד צפרהסיח
חרי הוח כופר צטציתח סקצׁים טצצח טטציתח
סקצׁים חׁי כל סלילה וכל סיוס יוס סטציעי ווס
חחכי צקידוש טעוטס וכי יט טציתח לחלי טצצח
יטחקעו סדצרים ולא יחמרו להקל עׁי ציינו. חׁפ

א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> [1] עמוד מס 179הודפס עׁי תכנת אוצר החכמה

כׁי הוציׁטו רק צלטון וחולי. וגס לא לזוי לבזרי
הכופרים צעׁים ציינו גס צודינות חטכנו להקראים
טטוככים צודינות טחין טס ישראל דהקראים חׁיך
ומחחין ומחחחין כלל צחווה ישראל וסווה חווה
צפׁע וחין צחטפרי להס לידע כלל מומכגי ישראל
כיון טטוככים גס רחוק מערי ישראל עׁי צאלו חטצ
הוציׁטו להקחפק דחין לדוכס כחדין לחורייתח רק
מדצכנ פסלו חצל חין זס ענין כלל להחיר צכידון לידן
(ויפס עטו חווׁל צצנין ליון טהעמידו סחטריסחור צכׁי
כׁי חטר כדפס וקודס לטׁי סחוח טחוח וסלחח
כדפסו פסקים טלח להלכה למעטס). וכן פסק להלכה
למעטס צזמכינו צחטרי סגמטריי חקאל זׁל (חיריד
סי לׁיח) דגס ציטול עכׁים טייך צוי טמחלל טצצח
צפרהסיח וציטולו חקור מטוס חחנות כׁט ינו וחקור
לסחחחן עמו עׁיט. ועי צומטריי חקאל ער צחיריד

א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> [4] עמוד מס 179הודפס עׁי תכנת אוצר החכמה

Contemporary Conundrums

מי שם צמחריי אקאלד ח"ל ומה גם כעה היום צומנינו שהדור פרח מרובה אין להרחיקם כ"כ ולדחותם צמתי ידים חלילה שלא יפקרו טפי ויותר טוב לקרצם בזרוע עכ"ל. ותמהתי שהוא כנגד דין סעפורט צמיע (יר"ד ק"י של"ד סע"י ח"י) צמח"א סמנדין למי שהוא חייב נידוי חפ"י ים לחוש סע"יכ ילא לתרצות רעה אין לחוש צכך ואף שהט"ז פקפק סם מינו הנקה"כ החזיק צדעת הרמ"א וכן החשצ"ץ וגם גדולי האחרונים כיוצא סם צפת'ש וא"כ כ"ס מזה שאין להחיר לשתות מיין הוחלל שצחות צצזיל זה שלא יפקרו טפי (וצפרע מה זה יפקרו עיר עפי חס ווחלל סצח דינו כמומר הרי לא יוכל לפקור טפי) וכ"ס הוא דהא לעגין נידוי כ"י הרמ"א והט"ז קוף ק"י של"ד (סע"י מ"ח) דצמקוס טיש לחוש שיה"י עוונדים עלינו צגופנו ומאחדנו אין חיוב לכדות ולדצרי הצכ"ס דוקא היכא דצרי היקא דמזון ועכ"ז גם צמקוס טיש חשש שילא לתרצות רעה אמרו שהחיוצ לכדותו. אי"כ כ"ס צקחס יינס דחציר איקורי דחקור לכ"ע לשתותו גם צספקד ממון וצרי היקא (וע' צס' יין הונשומר מנהרריש ז"ל צספק

א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> {11} עמוד מס 180 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

Contemporary Conundrums

סלק ו' נראה ג"כ ממה שצי"ר לצי"ק חיהון שלל
ילמד מהעשוי ע"כ ע"כ צדל"י אקור צפוכעי זונכינו
שמהללים שצחית צפרהקיא והמה נמשכים אחרי דעות
כפקדות שלמדוס המורים הרעים צילדותס או מאלכותיהס.
שהשירשו שורש פורת רוב ולענה וכת הכופרים
המתחדשים שהחמינו צדורות הקרוצים צע"ה וצזה שייך
צדל"י אקור חיהון מעעס שלל ילמוד מועשיהס הרעי'
יכת הרעה הזאת שאומרים אין תורה מן השמים רק
כל איש הישר צעיניו יצחור לו איזה מלית מדת תוה"ק
להנהג צהס כדי שיקרא איש יהודי לפי דעתו הנכונה
ואף שהצ"ה אחריהס הנה (רציס מהס) דומים
כתינוק שנסבה לצין העברים אצותיו הפרטים וי"ו
היה השרש נושך וכפירת המורים המתחדשים ע"כ
צדל"י צלמות שייך אקור חיהון כדי שלל יתערצ צהס
ולל ילמד מועשיהס חה מוצן צפטיעות. וא"כ נפל
א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> [1] עמוד מס 181הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

יין צונגעו ע"כ פשוט דאין להקל צזה כלל. וה' יסמור
כרס צית ישראל ויצער הקוליס וכזכה ליין המסומר
מער מרת לונצראקסית צ"צ צרחומיס:

א: שפירא, חיים אלעזר בן צבי הירש <<שאלות ותשובות>> [1] עמוד מס 181הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה